

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА
Кафедра граматики англійської мови

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор

Майя НІКОЛАСВА

« 08 02, 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ФРЕЙМУВАННЯ МЕНТАЛЬНОГО ЛЕКСИКОНУ

Рівень вищої освіти: Другий (магістерський)

Галузь знань: 03 Гуманітарні науки

Спеціальність: 035 Філологія

Спеціалізації:

035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська

035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька

035.051 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – іспанська

035.055 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька

Освітньо-професійна програма «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська»

Освітньо-професійна програма «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька»

Освітньо-професійна програма «Романські мови та літератури (переклад включно), перша – іспанська»

Освітньо-професійна програма «Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька»

ОНУ

2023

Робоча програма навчальної дисципліни “Фреймування ментального лексикону”.
Одеса: ОНУ, 2023. 13 с.

Розробник: Олена КАРПЕНКО, доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри граматики англійської мови;
Максим КАРПЕНКО, кандидат філологічних наук, доцент кафедри граматики англійської мови

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри граматики англійської мови

Протокол № 1 від “28” *серпня* 2023 р.

Завідувач кафедри *Екар* Олена КАРПЕНКО

Погоджено із гарантом ОПП Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська

Екар Олена КАРПЕНКО

Погоджено із гарантом ОПП Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька

Наталія Наталя ГОЛУБЕНКО

Погоджено із гарантом ОПП Романські мови та літератури (переклад включно), перша – іспанська

Людмила Людмила ГРИНЬКО

Погоджено із гарантом ОПП Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька

Маріанна Маріанна КНЯЗЯН

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) _____

Факультету романо-германської філології

Протокол № 1 від “29” *серпня* 2023 р.

Голова НМК *Елена* Олена ГРИГОРОВИЧ

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри граматики англійської мови

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>очна форма навчання</i>	<i>заочна форма навчання</i>
Загальна кількість: кредитів –3/3 годин – 90/90 змістових модулів – 1/1	Галузь знань 03 Гуманітарні науки	Вибіркова	
	Спеціальність 035 Філологія	Рік підготовки:	
		2-й	2-й
		Семестр	
		1-й	1-й
		Лекції	
		16 год.	10 год.
		Практичні, семінарські	
		14 год.	4 год.
		Лабораторні	
		Самостійна робота	
		60 год.	76 год.
		Спеціалізації: 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно): перша англійська 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька 035.051 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – іспанська 035.055 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька Рівень вищої освіти: другий (магістерський)	Форма підсумкового контролю: залік залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни полягає в ознайомленні студентів з процесами концептуалізації та категоризації власних назв в ментальному лексиконі носія мови, формуванні вмінь досліджувати організацію онімної складової ментального лексикону людини.

Завдання: вивчення процесів кодування власних назв у концепти; розгляд психолінгвістичних аспектів ментального буття онімів.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей:**

а) інтегральної: здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог;

б) загальних:

ЗК04. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК07. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

в) спеціальних компетентностей:

СК01. Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах.

СК04. Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.

СК07. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.

Програмні результати навчання (ПР):

ПР 07. Аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрями і школи в лінгвістиці;

ПР 09. Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації;

ПР 13. Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцям, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен **знати:** теоретичні основи теорії когнітивної картини світу; принципи організації ментального лексикону, спеціальну термінологію в зазначеній галузі філологічних досліджень; **вміти:** аналізувати, структурувати ментальний лексикону людини, доступно й аргументовано пояснювати ієрархію фреймів ментального лексикону; вільно орієнтуватися в цій науковій галузі; характеризувати теоретичні засади та досліджувати формування онімного сектору мовної картини світу людини.

3. Зміст навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1 FRAMING OF MENTAL LEXICON

Theme 1. Cognitive essence of proper names; proper names as concepts; lining up own names in frames and domains. Anthroponymic frame: comparison of universal, collegial and individual frames; the specificity of the structure of the anthroponymic frame and its domains; real, virtual and sacred scripts of the onymic frame.

Theme 2. Toponymic frame: division of the toponymic frame into six circles; comparison of real, virtual and sacred scripts in a toponymic frame.

Theme 3. Theonymic frame: the difference between theonyms and anthroponyms; division of the theonymic frame into circles and scripts.

Theme 4. Ergonomic frame: definition of the term taking into account various theories; division of the ergonomic frame into circles and scripts.

Theme 5. Chrematonymic frame: clarification of the scope of chrematonymy; distinction between chrematonyms and pragmatonyms; dividing the frame into domains and circles.

Theme 6. Ideonymic frame: fundamental difference between ideonyms and chrematonyms; dividing the frame into domains and scripts.

Theme 7. Chrononymic frame: the difference between linear and cyclical chrononyms; contrasting commonly used and individual chrononyms; dividing the frame into domains and circles.

Theme 8. Zoonymic frame: selection of zoonyms; the structure of an individual zoonymic frame; frame circles. Cosmonym frame: distinction between the terms cosmonym and astronomer; peculiarities of naming planets and asteroids; differences between universal and individual cosmonomic frames.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	Очна форма				Заочна форма			
	Усього	У тому числі			Усього	У тому числі		
		л	п	ср		л	п	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.								
FRAMING OF MENTAL LEXICON								
Theme 1. Cognitive essence of proper names	11	2	2	7	14	2	2	10
Theme 2. Toponymic frame: division of the toponymic frame into six circles	11	2	2	7	12	2		10
Theme 3. Theonymic frame: the difference between theonyms and anthroponyms	11	2	2	7	11	2		10
Theme 4. Ergonomic frame: definition of the term taking into account various theories	11	2	2	7	11			10
Theme 5. Chrematonymic frame: clarification of the scope of chrematonymy	11	2	2	8	11	2		10
Theme 6. Ideonymic frame: fundamental difference between ideonyms and chrematonyms	11	2		8	11			10
Theme 7. Chrononymic frame: the difference between linear and cyclical chrononyms	11	2	2	8	9	2		8
Theme 8. Zoonymic frame: selection of zoonyms	11	2		8	9			8
Підсумкове заняття	2		2		2		2	
Усього годин	90	16	14	60	90	10	4	76

5. Теми семінарських занять

Семінарські заняття не передбачені.

6. Теми практичних занять

№ з/ п	Назва теми	Кількість годин	
		очна форма	заочна форма
1	Theme 1. Cognitive essence of proper names.	2	2
2.	Theme 2. Toponymic frame: division of the toponymic frame into six circles.	2	
3.	Theme 3. Theonymic frame: the difference between theonyms and anthroponyms.	2	
4.	Theme 4. Ergonomic frame: definition of the term taking into account various theories.	2	
5.	Theme 5. Chrematonymic frame: clarification of the scope of chrematonymy.	2	
6.	Theme 6. Ideonymic frame: fundamental difference between ideonyms and chrematonyms.		
7.	Theme 7. Chrononymic frame: the difference between linear and cyclical chrononyms.	2	
8.	Theme 8. Zoonymic frame: selection of zoonyms.		
	Підсумкове заняття	2	2
	Разом	14	4

7. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми/ види завдань	Кількість Годин	
		очна форма	заочна форма
1	Theme 1. Cognitive essence of proper names. Самостійна підготовка до практичного заняття. Усна доповідь: Anthroponymic frame.	7	10
2	Theme 2. Toponymic frame: division of the toponymic frame into six circles Усна доповідь, розробка презентації: Toponymic frame.	7	10
3.	Theme 3. Theonymic frame: the difference between theonyms and anthroponyms. Написання реферату: Theonymic frame.	7	10
4.	Theme 4. Ergonomic frame: definition of the term taking into account various theories. Написання аналітичного есе: Ergonomic frame.	7	10
5	Theme 5. Chrematonymic frame: clarification of the scope of chrematonymy. Написання реферату: Chrematonymic frame.	8	10
6	Theme 6. Ideonymic frame: fundamental difference between ideonyms and chrematonyms. Написання доповіді, розробка презентації: Ideonymic frame.	8	10
7	Theme 7. Chrononymic frame: the difference between linear and cyclical chrononyms. Chrononymic frame. Розробка плану-конспекту лекційного заняття.	8	8
8	Theme 8. Zoonymic frame: selection of zoonyms. Zoonymic frame. Написання аналітичного есе.	8	8
	Разом	60	76

9. Методи навчання

Словесні: лекції, пояснення, дискусії.

Наочні: ілюстрування мовних фактів і явищ, PowerPoint презентації.

Практичні: усні доповіді, самостійна підготовка до практичного заняття, самостійні завдання, які передбачають написання рефератів, аналітичного есе, розробку презентацій, плану-конспекту лекційного заняття.

10. Форми контролю і методи оцінювання

Поточний контроль: оцінювання усних відповідей під час практичних занять, усних доповідей, самостійних завдань.

Підсумковий контроль – залік.

Критерії оцінювання самостійних завдань

За системою ОНУ імені І.І.Мечникова	Оцінка ECTS	Визначення
1	2	3
90–100	A	Здобувач вищої освіти у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, повно та системно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань. Виявляє цінні творчі ідеї.
85–89	B	Здобувач вищої освіти достатньо правильно, повно й системно викладає матеріал щодо проблеми, яка розглядається на занятті, виявляючи при цьому творчий підхід.
75–84	C	Здобувач вищої освіти припустився однієї-двох несуттєвих помилок, дотримуючись достатньої повноти, системності викладу матеріалу щодо проблеми, яка розглядається.
70–74	D	Здобувач вищої освіти припустився двох суттєвих помилок у поданні матеріалу щодо проблеми, яка розглядається, відповідь є недостатньо повною й систематизованою.
60–69	E	Здобувач вищої освіти припустився трьох та більше суттєвих помилок у поданні матеріалу щодо проблеми, яка розглядається, відповідь є недостатньо повною й систематизованою.
35–59	FX	Здобувач вищої освіти продемонстрував лише деякі елементи матеріалу щодо проблеми, яка розглядається.
0–34	F	Здобувач вищої освіти не виклав матеріал щодо проблеми, яка розглядається.

Критерії та шкала оцінювання

За системою ОНУ імені І.І.Мечников а	Оцінка ECTS	За національною шкалою	Визначення
1	2	3	4
90–100	A	зараховано	Здобувач вищої освіти повно та ґрунтовно засвоїв всі теми робочої програми з навчальної дисципліни, вміє вільно та самостійно викласти зміст всіх питань програми навчальної дисципліни, розуміє її значення для своєї професійної підготовки, повністю виконав усі завдання з кожної теми поточного контролю.
85–89	B		Здобувач вищої освіти недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв окремі теми робочої програми навчальної дисципліни. Вміє самостійно викласти зміст основних питань програми навчальної дисципліни, виконав завдання з кожної теми поточного контролю в цілому.
75–84	C		Здобувач вищої освіти недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв деякі теми робочої програми, не вміє самостійно викласти зміст деяких питань програми навчальної дисципліни. Окремі завдання з кожної теми поточного контролю виконав не в повному обсязі.
70–74	D		Здобувач вищої освіти засвоїв лише окремі теми робочої програми. Не вміє вільно і самостійно викласти зміст основних питань навчальної дисципліни, не виконав окремі завдання поточного контролю з кожної теми.
60–69	E		Здобувач вищої освіти засвоїв лише окремі теми робочої програми. Не вміє достатньо самостійно викласти зміст більшості питань програми навчальної дисципліни. Виконав лише окремі завдання з кожної теми поточного контролю в цілому.
35–59	FX		не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Здобувач вищої освіти не засвоїв програму навчальної дисципліни, не вміє викласти зміст жодної теми навчальної дисципліни, не виконав завдань поточного контролю.

11. Питання для поточного контролю

1. Cognitive essence of proper names. The notion of proper name.
2. Proper names as concepts.
3. The notion of concept.
4. The notion of frame.
5. The notion of domain.
6. The notion of script.
7. Lining up own names in frames and domains.
8. Research methods in framing of mental lexicon.
9. Anthroponymic frame: comparison of universal, collegial and individual frames.
10. Anthroponymic frame: the peculiarities of universal frame.
11. Anthroponymic frame: the peculiarities of collegial frame.
12. Anthroponymic frame: the peculiarities of individual frame.
13. The specificity of the structure of the anthroponymic frame and its domains; real, virtual and sacred scripts of the onymic frame.
14. Toponymic frame: division of the toponymic frame into six circles.
15. Comparison of real, virtual and sacred scripts in a toponymic frame.
16. Theonymic frame: the difference between theonyms and anthroponyms
17. Division of the theonymic frame into circles and scripts.
18. Ergonomic frame: definition of the term taking into account various theories
19. Division of the ergonomic frame into circles and scripts.
20. Chrematonymic frame: clarification of the scope of chrematonymy.
21. Distinction between chrematonyms and pragmatonyms.
22. Dividing the chrematonymic frame into domains and circles.
23. Ideonymic frame: fundamental difference between ideonyms and chrematonyms
24. Dividing the ideonymic frame into domains and scripts.
25. Chrononymic frame: the difference between linear and cyclical chrononyms.
26. Contrasting commonly used and individual chrononyms.
27. Dividing the chrononymic frame into domains and circles.
28. Zoonymic frame: selection of zoonyms
29. The structure of an individual zoonymic frame; frame circles.
30. Cosmonym frame: distinction between the terms cosmonym and astronomer
31. Peculiarities of naming planets and asteroids
32. Differences between universal and individual cosmonomic frames.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

У ході поточного контролю студент може отримати максимальну оцінку (100 балів) за кожен тему змістового модуля. Загальна оцінка з навчальної дисципліни – це є середнє арифметичне суми балів за поточний контроль. Здобувач вищої освіти одержує підсумкову оцінку, якщо за результатами поточного контролю він набрав за кожен тему 60 і більше балів.

Якщо за результатами поточного контролю студент набрав менше 60 балів,

або якщо він набрав 60 і більше балів, проте хоче поліпшити свій підсумковий результат, він повинен виконати залікове завдання (див. Перелік питань для поточного контролю) і з урахуванням його результатів отримати відповідну кількість залікових балів із дисципліни.

Поточний контроль								Загальна оцінка
Змістовий модуль 1								100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	
100	100	100	100	100	100	100	100	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку
90 – 100	A	зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Навчально-методичне забезпечення

1. Робоча програма навчальної дисципліни «Фреймування ментального лексикону».
2. Силабус навчальної дисципліни «Фреймування ментального лексикону».

14. Рекомендована література

Основна

1. Карпенко О. Ю. Когнітивна ономастика. Навчальний посібник, рекомендований МОН України. Одеса : Фенікс, 2010. 158 с.
2. Cognitive Onomastics : A Reader / ed. by S. Brendler. Hamburg : Vaar, 2016. 204p.

Додаткова

1. Торчинський М. М. Структура онімного простору української мови. Хмельницький, 2008. 550 с.
2. Бучко Д. Г., Ткачова Н. В. Словник української ономастичної термінології. Харків : Ранок-НТ, 2012. 256 с.
3. List of Key Onomastic Terms. URL : <https://icosweb.net/wp/wp-content/uploads/2019/05/ICOS-Terms-en.pdf>

15. Електронні інформаційні ресурси

Psycholinguistics. URL : <https://psycholing-journal.com/index.php/journal>